

MOL
MAGYAR OLAJ- és GÁZIPARI
Részvénytársaság

Ipar Műszaki Fejlesztéséért Alapítvány

Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány

MGE

MGE ÉS MTESZ MÁRCIUSTÓL JÚNIUSIG

Hónapok óta gyötör a lelkiismeret, mert egy ígéretet már hosszabb ideje nem teljesítem. A mentések keresése és felsorolása helyett inkább — legalább részben — pótlom a mulasztást és röviden beszámolok az elnökség, illetve a MTESZ, azon belül is elsősorban a Szövetségi Tanács munkájáról. Remélem, senki sem gondolt arra, hogy ez a két testület beszüntette tevékenységét, ha egyáltalán feltűnt valakinek a beszámoló hiánya.

A visszaemlékezésekben egészen március 5-ig kell visszamennem. Ekkor — a TAKÁCS Ernő professzor tiszteletére rendezett ünnepi üléshez kapcsolódva — az Elnökség Miskolcon tartotta ülését. Nagyrészt azóta már lezajlott eseményekkel kapcsolatos teendők voltak napirenden, az ünnepi ülés, a közgyűlés, elsősorban az ott kiosztandó kitüntetések és jutalmak, az ifjúsági ankét. Két ötlet kidolgozása, megvalósítása azonban még a jövő feladata: a legjobb szakcikkek kiválasztása pályázat útján, illetve a vitára is lehetőséget adó klubdelutánok szervezése.

A közgyűlési beszámoló már megjelent, így következő adósságom az április 29-i elnökségi ülés. A közgyűlés értékelése után, de lényegében ahhoz kapcsolódva, hiszen POSGAY Károly javaslata volt a kiindulópont, az Elnökség részletesen megvitatta egy vagy több új díj alapításának kérdését, illetve a már létező díjakkal kapcsolatos teendőket. A Tudományos és Oktatási Bizottság átfogó javaslatot

fog készíteni. Ezen az ülésen fogadta el az Elnökség az 1997. évi költségvetést, amely nagyjából meg-egyező, 13 MFt-os bevételt és kiadást irányoz elő. Szó esett még az Ifjú Szakemberek Ankétjáról és döntés született a vándorgyűlés részvételi díjáról (14 000 Ft). A bécsi EGS- és a nevadai Renoban rendezett EEGS-konferenciáról hangzott el rövid beszámoló az azokon részt vevő tagtársainktól.

A június 3-i ülés rendhagyó módon az Egyéb napirendi ponttal kezdődött, hiszen az előző ülésen idő hiányában elmaradtak a MTESZ események ismertetései. Az első esemény április 14-én az érdekvédelmi-érdekképviseleti munkacsoport alakuló ülése volt. Ennek előzménye a Szövetségi Tanács februári ülése, ahol megfogalmazódott az a vélemény, hogy az érdekvédelem stratégiai kérdés és kiemelt prioritással kell vele foglalkozni. A valamikori érdekvédelmi bizottság tagjait hívták meg, így kerültem én is bele ebbe az új munkacsoportba. Végül is három fontos kérdéskör, ennek megfelelően három al-munkacsoport alakult. Az első és sürgős feladat a szakértői engedélyek immár sokadik menete. Érdekességként álljon itt a Magyar Mérnöki Kamarának a szakértői tevékenység definíciójára vonatkozó javaslatának első pontja:

„Az ipari szakértői tevékenység tárgya lehet szakvélemény, jelentés, tanulmány készítése, a műszaki jelenségek ok-okozati összefüggéseinek magas szakmai színvonalú, független, etikus értékelé-

se, ezen belül a vitatott esetek megítélése; a hibák, károk, illetve ezek okainak feltárása; továbbá műszaki tanácsadás tervezési-fejlesztési, gyártási és üzemeltetési feladatok megoldásában, ha egyébként a szakterület nincs tervezői jogosultsághoz kötve.”

Ezek után talán érthető, hogy nem nagyon törekedtem az ezzel a kérdéssel foglalkozó almunkacsoport tagságára. A mi elképzelésünk a szakértői munkáról ugyanis eléggé eltér ettől. Az a vélemény viszont már eléggé általánosan elfogadott, hogy az élet- és vagyonvédelem lehet az a kritérium, amely alapján a különböző jellegű szakértői engedélyek — szakértői névjegyzék, kamarai tagság, egyesületi vagy más szakértői engedély — szükségessége között döntenünk lehet. Őszintén szólva a második kérdés, a non-profit törvény is eléggé távol állt tőlem, nem is nagyon ismertem az első változat problémáit, így más nem maradt hátra, mint elvállalni az általános érdekképviseleti kérdések kidolgozásában való közreműködést.

A következő esemény a második kérdéskörhöz kapcsolódott. Április 25-én PANKUCSI Márta, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Civil Kapcsolatok Igazgatóságának igazgatója, a non-profit törvénytervezet előkészítő munkacsoport vezetője tartott tájékoztatót. Annak ellenére, hogy egy törvénytervezet már született, nem szövegszerű változatot ismerttetett, mert ami volt, azt mindenki rossznak találta, az új pedig még nem készült el. Amit elvetettek, az a non-profit szervezetek állami felügyelete volt egy külön állami intézmény által, valamint a szervezetek besorolását egy ötfokozatú közhasznossági skálába. Akkor még vitatott volt a közhasznú tevékenység definíciója. Az egyesületek számára a legfontosabb kérdés az, hogy tevékenységük belefér-e majd a közhasznúság kategóriájába és milyen közvetlen — normatív és pályázati — és közvetett — adó- és egyéb kedvezmények — támogatásra számíthatnak a jövőben. Az egyik leginkább vitatott kérdés az volt, hogy profit-orientált szervezet végezhet-e közhasznú tevékenységet. A MTESZ ígéretet kapott, hogy a módosított törvénytervezetet is megkapja és véleményezheti.

Április 29-én meghívásos konferenciát rendezett a MTESZ *Információáramlás a MTESZ-ben — Tudjunk többet egymásról* címmel. Ezen HEGYBÍRÓ Zsuzsanna alelnök és TÓTH Lajos vett részt. A rövidített változatban is 11 oldalas jegyzőkönyvet olvasva furcsa kettősséget éreztem. A lehetőségek között elsősorban az elektronikus információáramlást és -cserét említette mindenki, a gyakorlatban azonban szinte kizárólag nyomtatott termékek szolgálnak erre a célra. Alelnökünk javaslata a kettő áthidalására, hogy az elektronikus formában amúgy is meglévő folyóiratok jelenjenek meg az egyesületi

honlapokon, kevés visszhangot váltott ki. Nem kellene nekünk elől járni a jó példával?

A Szövetségi Tanács május 9-i ülésének fő témája a gazdasági helyzet volt, beleértve az egyesületek támogatását is. A múlt év eredménye az, hogy vagyonszerzés nem volt, de napi likviditási gondok jelentkeznek. Változatlanul megoldatlan a technika házak tulajdonjogának kérdése. Abból a VII. emeleti teremből, ahol a Szövetségi Tanács ülésezni szokott, jó a kilátás a szomszédos Parlamentre, akár át is lehetne kiabálni (néhány évvel ezelőtt vándorgyűlésünk poszterei ebben a teremben voltak kiállítva). Ez a fizikai közelség azonban semmit sem jelent, évek óta nem sikerül tisztázni, kinek a tulajdonában vannak a technika házak. Némi vita után elfogadtuk az 1997. évi támogatásokat. Természetesen mindenki kevésnek találta azt a néhány száz ezer forintot, amely egy egyesületre esett, azt azonban nehezen tudom megérteni, hogy sok egyesület éves költségvetésének 1%-át sem kitevő támogatás körül miért kell ekkora „elvi” vitát rendezni? Ervelnek az egyesület taglétszámának figyelembe vétele mellett és ellen, különbséget akarnak tenni az alaptudományi és ipari háttérrel is rendelkező egyesületek között és még számtalan furfangot eszelnek ki az 1% esetleg 1,1%-ra emelése érdekében. Egyesületünk első ízben folyamadott ilyen támogatásért és kapott 300 000 Ft-ot.

Az 1%-os törvény (elnézést, a számok egybeesése a véletlen műve) következményei is szóba kerültek. Célszerű az alapszabályt hitelesíttetni a bírósággal, ezt meg is fogjuk tenni. (A beszámoló írása közben érkezett a hír: a Fővárosi Bíróság június hó 16-án az alapszabály jogszabályon alapuló módosítását tudomásul vette.)

Csak emlékeztetőül: ez most a június 3-i elnökségi ülés *Egyebek* című napirendi pontja, beszámoló MTESZ eseményekről. Egyesületünk más eseményeken is képviseltette magát, FERENCZY László az MGSZ Földtani Tanácsának üléséről, ORMOS Tamás pedig az Eötvös Loránd Fizikai Társulat közgyűlésén vett részt. Az Elnökség kijelölte azt a négytagú bizottságot, amely szeptemberre elkészíti javaslatunkat a tavalyi Convocation egyik ötletével, a nemzetközi folyóirattal kapcsolatban. Nem felejtettük el egyik tagtársunkat MTESZ-díjra javasolni.

Attól félek, még az ilyen rövid beszámolók sorozata is kezd már túl hosszúvá válni az események sokasága miatt. Pedig még nincs vége. Június 6-án ismét ülést tartott a Szövetségi Tanács. Az első napirendi pont a japán nagykövet tájékoztatója volt a japán-magyar műszaki kapcsolatokról. Az eléggé általános bevezető után a követségi első titkár mondott — magyarul — egy már konkrétabb ismertetést. A sok írás miatt már kezdenek kifejlődni ben-

nem az újságírói rossz tulajdonságok. Mikor a titkár úr azt bizonygatta, hogy a térségen belül Magyarországon ugyanazt a szerepet tölti be számukra, mint Nyugat-Európában Anglia, tudatosan választották ki országunkat erre a feladatra, mert — és itt következett jó tulajdonságaink felsorolása, az jutott eszembe, vajon mit mond most a prágai első titkár az ottani MTESZ-ben? Az előzetes program szerint még a Nomura Bankház képviselője tartott volna rövid tájékoztatót, ez azonban elmaradt. Az ok talán a *Heti Világgazdaság* június 14-i számában megjelent cikkben leírtakból következik: „Alvilági figuráknak kifizetett »hallgatási díj« miatt keveredett botrányba a legnagyobb japán brókerház, a Nomura, amelynek vezetői közül többen rács mögé kerültek.”

Ezen az ülésen még módosítottuk a MTESZ alapszabályát, hogy eleget tegyen az 1%-os törvény és még inkább az APEH előírásainak, szó esett az érdekvédelmi munkacsoportról és a technika házak mellett leginkább örökzöld témáról, a szakértői tevékenységről. Egy ilyen mondat hangzott el: Minden olyan területen, amely nem mond ellent a módosítandó törvénynek, az egyesületek szakértői engedélyeket adhatnak ki.

Június 10-én volt egy sajtószóvivői értekezlet. Úgy látszik, a tanév végére mindenki elfáradt, a jelenlét a 20%-ot sem érte el. Két lényeges információ. Állítólag a pokolban a magyar értelmiség üstje az egyetlen, ahova nem kell kisördögöt állítani, úgyis visszarángatják egymást. A másik pedig az, hogy jövőre lesz 50 éves a MTESZ. Ebből az

alkalomból minden egyesületnek kellene készítenie önmagáról egy 4-5 oldalas színes anyagot, amely a sajtó számára is használható lenne. Ha ez az ötlet megvalósul, ki kell tennünk magunkért.

Igérem, ez lesz az utolsó esemény. Meghívót kaptunk, feladó a Külügyminisztérium Protokoll.

„A Magyar Köztársaság Kormánya tisztelettel meghívja Önt Öexc. Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad úr, Malájzia miniszterelnökének a *Multi-media Szuperfolyosó* programról 1997. június 24-én, kedden 09.00 órakor a Parlament Kongresszusi termében tartandó előadására.” Ott voltam. A fő tanulság az, hogy akinek dollármilliárdjai vannak, az bátran tervez. Új fővárost, új informatikai iparvárost, új nemzetközi repülőteret, gigabit/s kapacitású üvegszálalás „csőhálózatot”, műholdat, papírmentes kormányzatot, távoktatást, orvosi távdiagnosztikát, távirányított termelést, interaktív szórakozást, egyetlen mágneskártyát, ami mindent tud tulajdonosáról (mindez részletesebben olvasható a Titkárságon leadott anyagban). Igaz, hogy az előadás célja magyar együttműködők megtalálása volt, geofizikáról azonban nem esett szó. És hogy ezt a beszámoló sorozatot méltóképpen zárjam, leirom azt a két kérdést, ami felmerült bennem. Mit fog érezni az a beteg, akit egy nagy távolságban lévő sebész operál úgy, hogy csak egy képernyőt lát és a műtétet magát egy távirányítású robot végzi? Hogyan jelenítené meg ezt a „Vízió 2020” néven elképzelt világot MADÁCH?

Verő László

TISZTELGŐ LÁTOGATÁS

A celldömölki általános iskola 1972 májusában vette föl EÖTVÖS Loránd nevét. A névadó ünnepség gondolatának jegyében hagyomány, hogy minden év májusában fizikaversenyt rendeznek az iskola 7. és 8. osztályos tanulói számára. Az idei évben ünneplik az iskola fennállásának 100 éves évfordulóját is. Az ünnepségsorozatra kedves hangú levélben meghívták az Egyesület Szeniorok Bizottságának néhány tagját. Az iskolaigazgató, ROZMÁN László meghívásához csatlakozott DALA József helytörténész is, akit két évvel ezelőtt ismertünk meg az emlékezetes Ság-hegyi tanulmányi kirándulás alkalmával.

A meghívásnak örömmel tettünk eleget. A jubileum alkalmával DALA József az iskolának adományozta gazdag gyűjteményének azokat a darabjait, amelyek kapcsolódnak EÖTVÖS Loránd tevékenységéhez. Ezek elsősorban a Ság-hegyen történt ingaméréssel kapcsolatosak, korabeli

fényképek, írott és nyomtatott emlékek, de tartalmaz ez a gyűjtemény olyan anyagokat is, amelyek a tudós személyével, egyéb munkáival foglalkoznak.

A kiállítás és az ünnepség az iskola dísztermében volt. A Ság-hegyi múzeumból áthozták erre az alkalomra azt az ingát, amelyet sok évvel ezelőtt a tihanyi gyűjteményből kértek kölcsön. A rövidre fogott megemlékezések után a fizikaversenyen részt vevők elvonultak azokba a tantermekbe, ahol a verseny folyt, mi pedig alaposabban megtekinthetjük a kiállított anyagot. Az Egyesület nevében átadtunk a kiállítás anyagához néhány olyan képet, amelyek a torziós inga diadalútját mutatják be, pl. azt a fényképet, ahol RENNER Jánosék elefántháton szállítják a műszert. Átadtunk az iskolának olyan térképeket is, amelyek a mai korban készültek, de valahogyan kapcsolódnak szűkebb pátriájukhoz. A földmágneses térképen pl. kis színes folt a Ság-hegy